

MAGYAR LAPOK

T. Nemzeti Múzeum könyvtára

X. évfolyam, 215 (2777) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

AKASZTÓFÁT!

Igen! Legalább akasztófát érdemel minden olyan lelkiismeretlen kufár, az ország, a nemzet létével játszó gonosztevő, aki a mai háborus időkben, tagadhatatlanul nehéz, a legnagyobb figyelmet követelő viszonyok között félredob minden erkölcsi gátlást, lábbal tapos minden emberi érzést, seummibeveszi a törvényeket, rendeleteket és szegénységünk, kiszolgáltatottságunk révén, kisemberek veritékes filléreiből akar „hadimilliomos” lenni.

Kísértetiesen rémlik fel ez a gyászos fogalom az elmúlt világháború idejéből. Vele együtt eszünkbe jut a dohos liszt, a papirtalpu bakkancs, a rothadt szalonna, a sóval és vízzel fel-fújt, méregdrágán eladott szarvasmarha, a papirruha és a zsidó kufárok lelkiismeretlenségének sok más borzalmas találmánya. És eszünkbe jut az is, ami ezek után következett. Az elégedetlenség, amit szintén zsidó újságírók használtak ki a belső bomlasztásra, a hadsereg megméltóztatására, állami és nemzeti létünk lelkiismeretlen aláásására. Sajnos, akkor sikerült. De megtanultuk, hogy a nemzet harcában a győzelemnek elengedhetetlen kelléke a belső front szilárdsága, a közellátás szigorú fegyelme és a bomlasztó, hazaáruló elemek kirelhetetlen kiirtása.

Fegyvernek tartjuk a jegyrendszert, a vásárlási könyvet, a közellátás szigorú fegyelmét, a közvélemény irányító eszközeinek éber ellenőrzését. Azzal a tudattal helyezkedünk bele a háborus élet nehéz keretébe, hogy áldozatos magatartásunkkal a végső győzelmet, a szebb és jobb jövőt, az önös érdekeink fölött magasan álló közös szent ügyünket: nemzetünket szolgáljuk. Azt is tudjuk, hogy még közöttünk is vannak olyanok, akik nem tudják felfogni, nem akarják megérteni az idő kirelhetetlen parancsát. Ezek számára állandó figyelmeztetéssel szolgálnak a törvények és rendeletek, náluknál külön honfitársaik viselkedése, honvédeink hősiessége és a szegénység ajtójuk küszöbéig csapódó hullámai. Azt azonban semmiképpen sem tűrhetjük, hogy ugyanazok, akik 1918-ban egyszer már megásták a magyar nemzet sírját, akik szédült örjögéssel taposták a négy éves gigászi küzdelem sebeitől vérző nemzet testét, akik milliókat gyűjtöttek a magyar könnyből, vérből és veritékből és bünyös vagyontukat mind a mai napig zavartalanul megtartották, megismételhessék gaztettüket. Nem tűrhetjük, hogy már egy évszázad óta nemzetünk, országunk leigázására, keresztény magyar mivoltunk megfertőzésére törő vadidegen faj tovább folytathassa cáltudatos, minden alattomos eszközt felhasználó aknamunkáját. Nagy nyugtalanság lesz urrá rajtunk, amikor azt halljuk, hogy a legfontosabb élelmiszer elosztásának sorsa még mindig ennek a zsidóságnak a kezében van. Ezt a nyugtalanságot csak

Kiéleződött a viszony Németország és a délamerikai államok között

Irán esetét ismétli meg Anglia Afganisztánban. — Egymásután foglalják el a finnek a Ladoga-tó szigetait

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Irodának a keleti harctérré küldött különtudósítója szerint Szentpétervár körül a csata egyre elkeseredettebb méreteket ölt. A szövetséges csapatok tüzérése szünet nélkül tűz alatt tartja a várost. A bombázógépek is állandóan támadják a város katonai célpontjait és ipari berendezéseit. A svéd lapok jelentése szerint a Szentpéter-

vár körüli tüzérségi állásokból jól meg lehet figyelni, hogy a város csaknem teljesen lángokban áll. A lakosság igyekszik a tüzérségi tüztől és légi támadástól kevésbé szenvedett városrészekbe menekülni. Mannerheim tábornagy is megszemlélte Szentpétervár égését. A finnek egymásután foglalják el a Ladoga-tó szigetait. A bolsevikiek ezeken a kis szigeteken is barbár pusztítást végeztek. (MTI)

sőt azt is megtiltották, hogy szüleiknek írjanak. (MTI)

TIPLISBE ÉRKEZETT WAVELEK TABORNOK

Newyorkból jelentik: (NTI) Egy amerikai hírszolgálati ügynökségnek Londonból keltezett híre szerint Wavel, az indiai csapatok főparancsnoka, Tiflisbe érkezett. (MTI)

A Mai Nap írja: Vichyből közlik, hogy az angolok ismét felszólították Francia Szomáliföld kormányzóját a kapitulációra. A francia kormányzó válaszában visszautasította a követelést. A francia gyarmat helyőrsége és polgári lakossága teljesíteni fogja kötelességét.

MEGDÖLT GIBALTÁR SEBEZHE-TETLENSÉGÉNEK LEGENDAJA

Rómából jelentik: (Stefani) Gibaltárról az volt a vélekedés, hogy a tenger felől megtámadhatatlan és sebezhetetlen. London nyilatkozatából látszik a tengernagyi hivatal zavara ennek a dogmának megintatása miatt. A brit tengernagyi hivatal attól tart, hogy veszélyes gondolatot ébreszt mindazokban, akiknek rendezni való számlájuk van Albionnal. (MTI)

Egyre szűkebbre szorul a gyűrű Odessza körül

Mint a Mai Nap írja, a moszkvai rádió jelentése szerint a szövetséges csapatok Odesszát szakadatlanul támadják. A város körül egyre szűkebbre szorul a gyűrű.

Helsinkiből jelentik: (Stefani) Azokkal a külföldi sajtóhírekkel szemben, amelyek szerint a szovjet hajóhad a svéd vizekre ment, hogy ott internálják, beavatott helyen megállapítják, hogy a balti tengeri szovjet hajóhadból megmaradt mintegy negyven hajó, közöttük két órhajó, két cirkáló, hat torpedóromboló és több más egység, a finn állásokból tisztán láthatóan még mindig a Kronstadt-Szentpétervár közötti tengerrészen áll. Ezek a hajók a német légitámadások állandó célpontjai. Időnként kísérletet tesznek arra, hogy Szentpétervár irányában kitérjenek és résztvehesenek a katonai műveletekben. (MTI)

MÁR CSAK A ZSIDÓK ÉS A KOMMUNISTA PART TAGJAI AGITÁLNAK A HÁBORU MELLETT A SZOVJET-UNIÓBAN

(Ukrajnai arcvonal) A Stefani Iroda kiküldött haditudósítója jelenti: A szüntelen visszavonulási harcok már kezdik kinyitni a bolsevista katonák szemét, akik előtt eddig mindent eltitkoltak. Már csak a zsidók és a

kommunista párt tagjai azok, akik a háboru további folytatása mellett agitálnak. Ezek hangoztatják, hogy mindazokat, akik nem lelkesednek a háborúért, agyonlövők. A politikai biztosok egyre gyakrabban mondanak lelkesítő beszédeket, de egy szóval sem említik az újabb hadihelyzet alakulását. A vörös katonák jól tudják, hogy ezek az állítások mennyire ellentétben állanak a tényleges helyzettel. A foglyul ejtett vörös katonák elmondották, hogy postát egyáltalán nem kaptak.

Roosevelt keveri a kártyát Délamerikában is

Berlinből jelentik: A Pest írja: Miután a német sajtó minap éles bírálatban részesítette azokat az amerikai nyilatkozatokat, amelyek az amerikai semlegeség megváltoztatását sürgették, a politikai körök figyelme most inkább Délamerika felé irányul. Elsősorban a berlini chilei követnek a német külügyminisztériumban folytatott hosszú megbeszélése irányítja erre az érdeklődést. Illetékes német helyen kijelentették, hogy a chilei követ megbeszélései után sincs változás ebben a helyzetben, melyet az jellemez, hogy Chileben

még a multkoriban letartóztattak 27 német állampolgárt, melynek megtorlásaként a német kormány 7 Németországban élő chileit tartóztatott le. Ugyanakkor egyre határozottabban előtérbe lép a Németország és Argentína között fennálló feszültség. A terjedelmes sajtótámadások ugyan nem az argentinai kormány ellen hangznak, hanem a buenosairesi képviselőház bizottsága ellen. Illetékes német helyen megállapítják ugyanis, hogy a buenosairesi kormány nem azonosította magát a képviselőház bizottságával, amely nem kívánatos személy-

résben enyhíti az a tudat, hogy a helyzet nehézségével visszaélő bűnösök nem maradhatnak rejtekben és egyrészükre lesújt az illetékes hatóságok büntető keze.

Nem kell külön hangoztatnunk azt, hogy milyen elsőrendű fontossága van manapság a közellátásnak. Haditerület ma az egész ország területe és döntő ütközet folyik nemcsak a harcterek első vonalaiban, hanem a közellátás, az igazságos, becsületes elosztás frontján is.

A harctéren halállal büntetik az

árulást, a szolgálati fegyelem megszegését. A belső fronton nem elég súlyos az a büntető kéz, amely ennek a frontnak az árulóira, bomlasztóira nehezedik. Halálbüntetést kérünk az úrsorásokra, az árulerejtőkre, a kivételes helyzet lelkiismeretlen vámszedőire! Halálbüntetést, akasztófát, hogy még egyszer ne fordulhasson elő tojásrejtetés, vajúrsora. Akasztófát annak, aki a nemzet léte, jövője, biztonsága ellen tör. És akasztófát annak is, aki ezekkel a hiénakkal bármilyen közösséget vállal, bűnüket előmozdít-

ja, elnézi, palástolja. Csak így lehet elejét venni annak, amit 1918-ban sikerült nekik megcsinálni.

A statáriális törvény kirelhetetlen alkalmazása már több ízben megtörtént. Nagyon helyes. De huzzak rá a statárium rendelkezéseit a kikereskedelem, az áruzsora és az árurejtetés koronázatlan királyaira. Csak ez ad biztonságot, csak ez nyugtat meg, csak ez biztosítja a belső front győzelmes szilárdságát.

POLYAK ISTVAN

nek minősítette a mostani német követet. Megállapítható, hogy az észak-amerikai németellenes befolyás hatása egyre jobban érezhető Buenos-Airesben. Ennek tulajdonítható, hogy azok az argentin képviselők, akik nem vettek részt a német követ elleni szavazásban, kijelentették, hogy szükség esetén szintén csatlakoztak volna a követ elleni határozathoz. A légkör romlásának kétségtelen jele, hogy Buenos-Airesben és Santiagóban nagyarányú tüntetések zajlottak le a német követek előtt. A *Völkischer Beobachter* foglalkozik a jelenségekkel és azt írja, hogy ezek, valamint az, hogy Chilében megsértették a német birodalmi lobogót, mind észak-amerikai befolyásra vezetnek vissza és a háttérben tulajdonképpen Rooseveltt keveri a kártyát.

DEMOKRATAELLENES KATONAI ÖSSZEESKÜVÉST LEPLEZTEK LE ARGENTINÁBAN

Montevideoból jelentik (Reuter): Buenos-Airesből érkezett jelentések szerint az argentin kormány leplezte és csírájában elfojtott egy katonai összeesküvést, amely több argentin várost hálózott be. Az összeesküvés értelmi szerzői a paranoi helyőrségből kerültek ki. Ugy mondják, hogy az egész megmozdulás nacionalista és demokrataellenes jellegű. Az argentinai kormány cáfolja mintha bármi rendkívüli esemény történt volna és kijelentették, hogy minden rendszabályt csupán óvatosságból hoztak meg. (MTI.)

LONDON MOST MÁR AZ AFGANISZTÁNI NÉMETEK KIUTASÍTÁSÁT KÖVETELI

Zürichből jelentik (B. T.): A Die Tat londoni jelentése szerint az angol kormány erőshangu felszólítást intézett az afgán kormányhoz, hogy utasítsa ki az ugynevezett „ötödik hadosztály” tagjait. Londoni megfigyelők szerint ugyanis néhány német állampolgár, akik eddig Iránban tartózkodtak, Kabulba utaztak.

PAPEN MEGSZAKITOTTA ÚTJÁT SZÓFIÁBAN

Berlinből jelentik: Mint a Pest írja, az a hivatalos közlemény, mely tudatja, hogy Papen nagykövet visszatért állomáshelyére, azt tartalmazza, hogy a nagykövet Törökországba vezető útját Szófiában megszakította. A német külügyminisztérium illetékes tényezői megjegyezték, hogy Papen nem azért állott meg Szófiában, mintha megbízatása lett volna különleges tárgyalásokra. A német sajtó egyébként nem foglalkozik sem Papen Ankarába való visszatérésével, sem pedig a bolgár és török kérdésekkel.

KEDVEZŐEN HALADNAK A NÉMET-TÖRÖK KERESKEDELMII TÁRGYALÁSOK

Ankarából jelentik: (Stefani) A német-török kereskedelmi tárgyalások kedvezően haladnak. Törökország mezőgazdasági termékeket szállít Németországnak, amely kész gyártmányokat ad cserébe. Megoldásra csak részletkérdések várnak, különösen a kölcsönösen megvásárolt áru leszállítására. (MTI)

UJABB AMERIKAI GŐZÖST TORPEDÓZTAK MEG AZ ATLANTI OCEÁNON

Neyworkból jelentik: (B. T.) Ide érkezett hírek szerint tegnap egy újabb amerikai gőzöst torpedóztak meg az Atlanti-óceánon. A hajó tizezer tonnás volt. A torpedót kilövő tengeralattjáró

nemzetiségét nem tudták megállapítani.

ROOSEVELT SZOMBATON ISMÉT BESZÉDET MOND

Washingtonból jelenti a Pest: A Fehér Házból szerzett értesülések szerint Rooseveltt szombaton beszédet mond, amelyet valamennyi amerikai rádió

közvetít. A beszéd előreláthatóan 600 szó terjedelmű lesz, azzal a vezető gondolattal, hogy meg kell erősíteni a hidat, amely az Egyesült Államokat a szabadságért küzdő nemzetekkel összeköti. Az Egyesült Államok tengerészeti miniszteriuma közli, hogy az elmúlt 11 hét alatt 266 millió dollárt költöttek partvédelemre.

Stalin és Molotov részvételével folyt le az első megbeszélés Moszkvában

Anglia újabban Afganisztán iránt érdeklődik. — Amerika politikája a semlegességi törvény megszüntetése felé halad

Bernből jelentik: (Bud. Tud.) Moszkvai jelentés szerint a moszkvai háromhatalmi értekezlet kedden délelőtt tartotta első ülését. Az ülésen szovjet részről Stalin, Molotov, továbbá a hadsereg, a haditengerészet és a légierő egy-egy képviselője jelent meg. (MTI.)

Genéből jelentik (NTI.) Mint a Daily Express politikai levelezőjének jelentéséből kitűnik, Anglia most már Afganisztánnal is foglalkozni kezd azzal az ürüggyel, hogy ott az ötödik hadosztály működik. Állítólag brit részről ezeknek a németeknek kiutasítását követelik. (MTI.)

A KERESKEDELMII HAJÓK FELFEGYVERZÉSÉT KÉSZITI ELŐ A WASHINGTONI KORMÁNY

Washingtonból jelentik (NTI.): A keddi sajtóértekezleten az elnökhöz kérdést intéztek a Pink Star első ügyszítéséről. Rooseveltt a kérdésre válaszul kijelentette, hogy a kor-

mány tanulmányozza az amerikai kereskedelmi hajók felfegyverkezésének kérdését. Ez a semlegességi törvény módosítását kívánja. A jövő héti döntések, hogy milyen messze szándékoznak elmenni a törvény visszavonása tekintetében. (MTI.)

Newyorkból jelentik (NTI.): Knox tengerészeti miniszter a „Massachusetts” nevű hajó vízrebocsátása alkalmával mondott beszédében a semlegességi törvény felfüggesztését követelte. Ezt azzal indokolta, hogy a törvény ma már csak tehetetlenségnek tekinthető. A nemzetvédelem szempontjából fontos, hogy hajóhadat küldhessenek oda és akkor, ahol és amikor arra szükség van. Nem szabad ilyen intézkedésekkel megkötöni a főparancsnok kezét. (MTI.)

Baselből jelentik (Bud. Tud.): A Basler Nachrichten jelenti Newyorkból: Manillai távirat szerint megbízható forrás közli, hogy a legutóbbi hetekben legalább egymillió japán katonára érkezett Mandzsukóba és Koreába.

Gyermekáldással törleszhető kiházasítási kölcsönöket osztanak szét erdélyi fiatal mátkapárok között

Kolozsvárról jelentik: Erdélyszerte nagy érdeklődést keltett az Erdélyrészi Gazdasági Tanácsnak az a kezdeményezése, amelyben javaslatot tett a kormány illetékes tényezőinek a szegénysorsú székelyföldi és erdélyi szerványvidéki fiatal mátkapárok kiházasításának kölcsönrel való támogatására. A kormány a Tanács ismételt előterjesztései alapján megtette a megfelelő lépéseket, hogy a nemzetpolitikai jelentőségű akció mielőbb lebonyolításra kerülhessen. A gyermekáldással törleszhető kiházasítási kölcsönakció erdélyi lebonyolításra az EPOL (Egységpolitikai Társaság) kapott felhatalmazása, amely a visszacsatolt székely megyék (Maros-Torda, Csik, Udvarhely és Háromszék vm.) és az erdélyi magyar szerványvidékek fiatal házassalóinak családalapítását elősegítendő, kétszáz esetben jegyesspáronként 400-400 pengős kamatmentes házassági kölcsön elnyerésére teremtett lehetőséget az „Erdélyért!” akció keretében és támogatásával.

A pályázat feltételei a következők:

Mindazok az erdélyrészi jegyesspárok, akiknek megélhetésük, munkájuk révén biztosítottak látszik, de a családi tűzhely megállapításához szükséges összeggel nem rendelkeznek, továbbá a visszacsatolt Székelyföld és a magyar szerványterületek bármely községében illetőséggel rendelkeznek, valamint 30-35. életévüket még nem töltötték be, részt vehetnek a pályázaton. Pályázhat a völegény nem erdélyi illetőségű menyasszonyával is.

A jegyesspároknak legkésőbb 1941. október hó 15-ig közösen aláírt, bélyegmentes kérvényt kell intézniük az illetékes alispáni hivatalhoz. A kérvényhez az alábbi iratokat kell csatolni:

1. A völegény és a menyasszony születési anyakönyvi kivonata.
2. Hatósági orvosi bizonyítvány arról, hogy a jegyesspár egyike sem szenved semmiféle szociális betegségben, testileg és szellemileg egészséges. — (Mindkét vérvizsgálati lelet mellékelendő.)
3. Községi bizonyítvány a völegény és a menyasszony a) illetőségéről, b)

vagyontalanságáról, továbbá c) kifogástalan nemzet- és erkölcsi magatartásáról.

A kérvényben fel kell tüntetni egyrészt azt, hogy a házassalóknak milyen célra kívánják a kölcsönt fordítani, másrészt azt is, hogy miképpen képzelik el jövőbeni közös életüket: mi-ből fognak megélni, hol laknak és mi-ből nevelnék születendő gyermekeiket.

A kérvényben közölni kell, hogy mi a völegény és a menyasszony jelenlegi foglalkozása, milyenek életkörülményeik, továbbá tüntessék fel azt is, hogy családjaikban hány élő testvérük van, hány halt el, milyen idős korban és milyen betegségben.

A kiházasítási kölcsönakciókhoz tartozó kérdésekben egyébként készséggel nyújt felvilágosítást az Erdélyrészi Gazdasági Tanács központi irodája, választékyeg melléklése esetén vidékre levélben is. (Címe: Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 58. szám, II. emelet.)

Cukorrejtegető és vajzugárús zsidó ellen indított eljárást a rendőrség

Nagyvárad. Saját tud. A Közélelmezési Hivatal közgei a szokásos ellenőrzés folyamán Gelber Jenő Péter-utcai lakosnál 75 kilogramm elrejtett cukrot találtak. Gelber Jenő a nála elrejtett cukormennyiség dacára rendesen jelentkezett a cukorjegyért és azt minden esetben kivette. Az elrejtett cukormennyiséget lefoglalták és a zsidó ellen az eljárást megindították.

Ugyancsak a Közélelmezési Hivatal ellenőrző közgei Klein Ernő Kossuth Lajos-utcai zsidó lakosnál 250 kilogramm vajaj találtak. Ezt a hatalmas mennyiséget nagyrészt Marosvásárhelyről szállították Nagyváradra repülőgépen és 8-10 dekás csomagokban árulták a megállapított áron jóval felül. Klein Ernőt a rendőrség őrizetbe vette és megindította ellene az eljárást.

A tojásmezérelével kapcsolatban a Közélelmezési Hivatal ellenőrző közgei vizsgálatot fognak tartani a nagyváradai zsidó tojáskereskedőknél, üzleteikben és raktáraikban egyaránt, mert az az alapos gyanú merült fel, hogy Budapesthez hasonlóan nálunk is elrejtik ezt a fontos élelmiszeranyagot. Az ellenőrzés eredményeire még visszatérünk.

Gyorsan ítélező törvényszéket állítanak fel Szerbiában

Belgrádból jelentik (NTI): A szerb minisztertanács rendeletet adott ki a gyorsan ítélező törvényszékekről. Eszerint halállal büntetik azt, aki más fegyverrel fenyeget, közepületét megrongál, rabol, lop vagy gyújtogat, vagy ilyenekben segítkezik. Halállal sújtják azokat is, akik szóban, tettben, vagy írásban a kommunizmus eszméit terjesztik, vagy ilyen szervezetbe lépnek. Ezeket a vétkeket 24 óra alatt tárgyalják. A gyors törvényszék ítélete ellen nincs felebbezés. (MTI.)

Zakar András
Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták
Ara ízve 4, kötve 5 Pengő.
Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.
Kapható könyvosztályunknál.

Összefoglaló jelentést adtak ki a honvédcsapatok tegnapi sikeres tevékenységéről

Körülzártak és megsemmisítettek a finnek öt szovjet zászlóalját. — Minden vonalon összeomlott a szovjet haderő ellentámadási kísérlete

A MTI jelenti: A Szovjet ellen harcoló magyar seregetesteknek szeptember 10. és 20-ika közti időben kifejtett tevékenységéről mértékadó körök a következő összefoglaló tájékoztatást nyújtották:

A magyar csapatoknak az említett időben a szövetséges erők általános vonalából mintegy 200 kilométerre keletre kiinduló Dnyeper-kanyart kellett tartaniok. Ennek hadászati jelentősége szükségessé tette az arcvonal szilárd tartását. Ennek a hosszu arcvonalszakasznak, amelyet a honvédcsapatoknak minden körülmények közt tartaniok kellett, érthetően fontos jelentősége volt az ellenség szempontjából. Támadást támadás után indított meg az ott álló szövetséges erők ellen, hogy azoknak egyuttai hátába kerüljön. Az ellenség e támadásainak megghusítása óta számtalan kísérletet tett arra, hogy a most már magyar arcvonal ellen intézett előretörésekkel szorítsa vissza a honvéd erőket és azok hátának veszélyeztetésével szétrombolja a további támadó hadműveletek alapjait.

A honvéd seregetestek feladatukat teljes egészében megoldották, noha erőviszonyaik nem voltak arányban az arcvonal terjedelmével. Az ellenség az összes technikai eszközöket igénybe vette és szorultságában még polgári ruhás alakulatokat is harcbavetett. Szeptember második harmadában is folytatta próbálkozásait. Újra meg újra megkísérelte vonalaink megközelítését. Rohamcsónakok segítségével kísérelték meg a nyugati partok elérését. Az említett 10 nap alatt három ízben nagyobb erővel és mintegy 12 esetben kisebb kötelékekkel próbálkoztak. Valamennyi próbálkozás véresen összeomlott. A legtöbb vállalkozást még a víz tükrén megsemmisítettek. Az egyik esetben csupán egyetlen kötelékünk előtt mintegy 150 holttest maradt a folyó partján és csak nagyon keveseknek sikerült visszamenekülni.

Megállapítható, hogy e támadások során a támadó ellenséges kötelékek állományának legnagyobb része a vízbe fulladt. Azok a szovjet katonák, akiknek sikerült elérni a nyugati partot, a honvédek tovságába kerültek.

Ily módon 165 hadifogoly került kezünkbe. A harciszközöket tova sodorta a folyó vize. Tüzéreink telitalálatl a levegőbe repítettek egy szovjet löszertelepet is. Az ellenség légitvekenysége rendszertelen volt. A szörványos bombázási kísérleteken kívül, főként röplapok szórására szoritkozott az ellenség tevékenysége. Légijűtközetre nem kerül sor. A honvéd repülőkötelékek ismét eredményesen bombáztak ellenséges gyűlekezési helyeket, szovjet hidakat és vasutvonalakat.

Tovább gyengül a honvéd-arcvonallal szemben álló szovjet erők tevékenysége

A MTI jelenti: A Szovjet ellen küzdő szövetségesek ukrainai hadműveletei tervszerűséggel folynak tovább. A bekerített ellenséges seregetestek szétmorzsolása egyes gyűrkben már meg is történt és ezekben csak a terület teljes megtisztítása fo-

Tíz nap alatt valamennyi feladatot oldották meg. Ezekből a vállalkozásokból csak egy gép nem tért vissza. Az utolsó két napon szemmel látható volt az ellenség magatartásában bekövetkezett bizonytalanság. Egyes helyeken az erődítési munkálatokat is abbahagyták. Mint ezekből megállapítható a szovjet ellen küzdő magyar seregetestek szeptember második harmadában is megfeleltek a bizalomnak és hozzájárultak ahhoz a sikerhez, hogy a szövetséges erők tervszerűen megteremhették a további hadműveleteikhez szükséges előfeltételeiket, amelyek alapján kibontakozott a szovjet hadsereg egész dnyeperi arcvonalának hatalmas arányú összeomlása. A magyar csapatok vesztesége a hadjárat eddigi átlagos számát sem érte el. (MTI.)

Megsemmisült két szovjet lovas-hadosztály a németek elleni támadás során

Berlinből jelentik: (NTI) A Kievtől keletre körülzárt szovjetkötelékek körül a gyűrt egyre szorosabbá vonó német csapatok ellen tegnap két szovjet lovas-hadosztály hajtott végre támadást. A támadás összeomlott. A lovaszazadok megsemmisültek. A foglyok elmondták, hogy a lovas szá-

zadoknak az volt a feladatuk, hogy minden eszközzel megállítsák az előnyomulást. A politikai biztosok géppuskákat állítottak föl mögöttük. MTI

Berlinből jelentik: (NTI) Német harci gépek támadást intéztek egy Charukov közelében levő pályaudvar ellen. A német repülők elpusztították a szénberendezéseket és tönkretettek mintegy

Burgonya

Hagyma, fokhagyma szükségletét idejében szerezze be. A legolcsóbb napi áron szállít

Tóth

gyümölcs- és zöldségkereskedése Nagypiac tér.

százötven vasuti kocsit. Ugyanez a kötelék később egy másik pályaudvart támadott meg és felgyújtott egy üzemanyaggal megrakott szállítóvonatot. Szeptember 23-án német zuhanóbombázók sikeres támadást intéztek a Krimi félszigetre vezető földszoroson lévő tábori állások ellen. Egy repülőtéren tíz gépet elpusztítottak. Német gépek 23-án a Finn-öbölben egy szovjet csatahajót elsüllyesztettek. Az Októberi Forradalom nevű hajót újabb találatok érték. Egy nagyobb rombolót is felgyújtottak. (MTI)

HÁROMEZER SZOVJET KATONA ESETT EL AZ UTÓBBI NAPOKBAN A FINN ARCVONALON

A véderőfóparancsnokság tegnapi jelentése, melyet részben már közöltünk, még a következőket tartalmazza:

Zuhanóbombáziónk Odesszától délre lángba borítottak egy cirkálót, megromgáltak egy torpedónaszádót és egy előőrshajót 15.000 tonnával. Kronstadt tengerészén a légierő elsüllyesztett egy cirkálót és egy rombolót. Egy másik cirkálót és két rombolót telitalálat ért. További hatásos támadások irányultak Leningrád katonai berendezései ellen, valamint a brjanszki, charkovi és krimi vasuti összekötetések ellen. A német légierő elsüllyesztett egy 8000 tonnás brit kereskedelmi hajót. Bombázták Greath Yarmouth kikötőjét. Az ellenségnek egy hajókaraván ellen intézett légitámadása elkmalmával aknakutatóhajók négy brit gépet lelőttek. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) A keleti arcvonal északi részén harcoló finn csapatok az elmúlt napok folyamán ismét nagy sikereket értek el. A finn csapatoknak sikerült öt szovjet zászlóalj körülnézni és azokat megsemmisíteni. A harcok befejezése után három ezer szovjet katona maradt a harctéren. A finn csapatok igen sok fegyvert és egyéb hadianyagot zsákmányoltak. A karéliai arcvonalon hét ellenséges gépet lelőttek. (MTI.)

Összeomlott szovjet előretörési kísérlet Szmolenszktől messze keletre

Berlinből jelentik: (NTI) Szakértő részről közlik, hogy Szmolenszktől messze keletre a bolsevisták előretörése összeomlott. Igen sok szovjet egység elvesztette emberanyagának kétharmad részét, sőt még ennél is nagyobb részét. A bolsevikiek az elesettek holtteste felett rohantak a német tűzbe. A németek mindenütt visszaverték őket. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI.) A poltovi térségben szeptember 22-én ellentámadásokkal igyekeztek feltartóztatni a német előnyomulást. A német csapatok a szovjet ellentámadásokat nagy veszteséget okozva az ellenségnek, visszaverték. Ezekben a harcokban a német csapatok 30 szovjet páncélkocsit megsemmisítettek. (MTI)

Kievbe visszatért az élet

Berlinből jelentik: (NTI.) Kiebben ismét rendes mederben folyik az élet. bár a szovjet hetek óta készült robbantásokra a gazdasági és élelmiszer üzemekben és ezeket a robbantásokat részben végre is hajtották. Az

ukrán főváros lakossága bizalommal tekint a német katonákra. A német csapatok ártalmatlanná tettek több robbanóanyagot, amelyet a szovjet csapatok robbantásokra készítettek elő. (MTI.)

Nézzete meg Ön is!

a „NEMZETI“ Könyvkereskedés gyönyörű kirakatát és az ország legszebb cégtábláját

Az egyedüli híres magyar Schuller ceruzagyár nagyváradi lerakata. Iroszerek, irodai felszerelések, iskolai-, szép- és szakirodalmi könyvek legolcsóbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrása.

A „NEMZETI“ Könyvkereskedés Rákóczi-út 11. sz. Tulajd Krausz István.

A Donec-mendence, Szovjet-Országok legfontosabb iparvidéke

— A Magyar Lapok eredeti tanulmánya —

Az ukrajnai hadműveletek sulypontja elérte a Donec-mendecét, a Szovjetunió legfontosabb iparvidékét. Érdekes beszámolót közlünk ebből az alkalomból a vidék fontosságáról.

(MN.) A Donec, a Don egyik nyugati mellékfolyója, északon és keleten Ukrajnának és ezzel egyúttal az egész Szovjet-Uniónak egyik legfontosabb iparvidékét határolja. A Donec-mendence az értékes ásványkincsek egész sorozatának lelőhelye: szénkészletét a szakértők 90 millió tonnára becsülik, melynek mintegy fele alkalmas gazdaságos kiaknázásra, ezen kívül bőven van sója, kaolinja, grafitja, különböző foszforitjai és csekélyebb mennyiségben vasa, réze, cinkje és ólma.

A délen egészen az Azovi-tengerig nyúló háromszög geológiai felépítése Ukrajna többi részétől egészen különbözik. A Donec-mendence tulajdonképpen fennsík, melynek legmagasabb pontja csupán 369 méteres magasságot ér el. Három különböző minőségű fémrészegyet tartalmazó szénletelei kb. 23 000 négyzetkilométer szélességben terülnek el. Az egyes rétegek között ólom, cink, higany és kevésbé jelentős mennyiségben arany, ezüst és vas fordul elő. A mendence más részeiben nagy kiterjedésű kősótelepek vannak és némi réz.

E gazdag ásványkincsek kiaknázását már 1870 előtt megkezdték, a Donec-vidék tehát Oroszország legrégebb szénmedencéje. A sokkal kevésbé kiterjesztelt nyugatszibériai szénmedence mellett, melynek szene egyébként valamivel jobb minőségű, ez a Szovjetunió legfontosabb szénvidéke. Oroszország széntermelésének nem kevesebb, mint 60 százaléka származik erről a vidékről. Évi 1,2 millió tonnás termelésével a Donec-mendence Oroszország sóbányászataiban is az első helyet foglalja el.

A Donec-vidék fejlődése a bányászat megindulása óta gyors lépéseket haladt előre. A valamikor ritka lakosságú szeppevidéken ma 31 000 négyzetkilométeren 3 millió ember él, csupán a szénbányászat is 265 000 em-

bert foglalkoztat. A lakosság legnagyobb része ukránokból kerül ki. A szovjet bányagazgatóság éppen ezért mindent megtehet, hogy az orosz munkások számát növelje. A vezető helyeket szinte kizárólag zsidókkal és oroszokkal töltötte be. Míg a világháború előtt ezen a vidéken a zsidók ismeretlenek voltak, számuk ma meghaladja a 40 000-ot és nagy számban magasabb állásokat töltöttek be. 1926-ban, amikor a lakosság száma még csak alig haladta meg a

kétfélmilliót, az évi termelés 22 millió tonnára rugott. Azóta az öt éves tervek végrehajtása kapcsán a termelésben jelentős emelkedés következett be, azonban nyilván nem az előirányzott mértékben.

A doncevidéki bányászat és ipar legfontosabb városai Sahty, az antracitbányászati központja, Bahmut vagy Arteminszk, a sótermelés központja, mely szénbányászatáról is nevezetes, Luganszk, ahol a szénbányák mellett jelentős fémfeldolgozó ipar csatlakozik, Jusziwka vagy Sztalinov, a kémiai és fémipar középpontja, végül pedig Szlavjanszk, tekintélyes kémiai, kerámiai, grafit, továbbá fejlett gépiparral.

A fontos iparvidék legfontosabb központvárosa az 510 000 lakosú Rosztov. Jelentőségét növeli erősen kifejlődött élelmiszeripara, de igen fontos mezőgazdasági gépjárai, kerámiai gyárai és hajógyárai is vannak.

Meghozta ítéletét a kolozsvári törvényszék az első visszaigénylési perben

A Magyar Tudósító jelenti: A román megszállás idején kényszerítő körülmények között eltulajdonított magyar birtokok visszaszerzése tárgyában tudvalevően a felszabadult országrészekben számos per indult. A kolozsvári törvényszék most hozta meg első ítéletét a visszaigénylési perben. Özv. Béres Jánosné egy volt kolozsvári lakos ellen 34 000 pengő erejéig indított visszaigénylési pert, amelynek tárgyalása során a felperes ügyvédje bebizonyította, hogy ügyfelét tettelegesen is fenyegették, abla-

kait beütötték és szorosatos zaklatásoknak tették ki, mivel birtokát nem volt hajlandó eladni. Ezen az alapon a bírót akkori értéke és a tényleges vételár között fennálló különbség megítélését kérte. A törvényszék a szakértői vélemény meghallgatása után, amely annakidején 9000 pengőért eladott birtokot 34 000 pengőre értékelte, megítélte az igényelt árkülönbséget és pedig a szakértői vélemény alapján 20 százalékos levonással, amely az akkori árviszonyoknak felelt meg.

Kormányzói kitüntetések

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó úr öfömlétsége szeptember 15-én Gödöllőn kelt legfelsőbb elhatározásával kitüntetések adományozott: A Magyar Erdemrend nagykeresztjét a hadiszalagon a kardokkal vitéz Szombathelyi Ferenc altábornagynak, a Kárpát-csoport parancsnokának az ellenség előtt való eredményes vezetésért, a Magyar Erdemrend hadiszalagos és kardos

középkeresztjéhez a csillagot hadi díszítéssel és karddal vitéz lófió Dálnoky Miklós Béla vezérőrnagynak hadtestének az ellenség előtt való eredményes vezetéséért. A fentiekben kívül a kormányzó úr számos kitüntetést adományozott az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásért a szovjet elleni harcban résztvevő tiszteknek.

A 37-es 139-es gyalogezred hősi emlékmű adakozóinak további névsora:

Ábrahám János Topolya 10, Asboth József nagyfalusi és nemes 10, Andrányi cég raktári személyzet Nagyvárad 23, Appel Illés Rákospalota 1, Bethlendi Pál Komádi 2, Báthory Mihály Marosvásárhely 5, Bodó Zsigmond Nagyvárad 5, Bertha Károly Pocsaj 10, Borsi Károly Nagyvárad 10, Bujdosó Gyula Komádi 1, Bláyer Péter Jádremete 3, Balaska János Óbecse 50, nemes Bartha Imre Pocsaj 10, Buzás Imre Lonsocz 2, Bereg Lajos Komádi 1, Bertuska divatruház Rákospalota 2, Balku László Hajduböszörmény 50, Balogh Lajos Berekböszörmény 150, Csenő Mihály vendéglős Nagyvárad 5, Cste Lajos Kismarja 1, Csató József Ganztelep 73. 1, Csontos János Óbecse 2, dr. Cziffra Kálmán Bihar vármegye főispánja Nagyvárad 50, Dombrovski József Nagyvárad 5, Deutsch K. I. r. t. Nagyvárad 5, Egresi Mihály Kismarja 1, id. Egresi Gyula Kismarja 2, Freikind Béla Komádi 2, Fehér Dezső Nagyvárad 2, K. Fazekas Albert Sarkadkereszt 5, Fajborok pincésze Marosvásárhely 10, Fónagy Mihály Jádremete 2, Farkas István Topola 10, dr. Fekete Ferenc ügyvéd Berettyóújfalu 50, ifj. Fischer Henrich és Fischer L. 20, Farkas Sándor zászlós, gyógyszerész Nagyvárad 5, Fülöp Lajos Berekböszörmény 2, Goldberger Mór Nagyvárad 2, Gyulai Lajos Nagyvárad 5, Gáspár Lajos Pesterzsébet 20, Garambósz József Topolya 10, vitéz Gyarmathi Sándor Balassagyarmat 5, Ganzelék Balassagyarmat 3, Gytye János cipész Komádi 1, Hegyessy Imre Szeghalom 5, Halász Elemér Nagyvárad 2, dr. Hlatky Endre főispán Nagyvárad 20, Horváth Frigyes Nagyvárad 5, Hirschfeld Jenő utóda Balassagyarmat 2, Hirsch János Ganzkertváros, Szillegeti-u. 24. 3, Horváth Lajos Berekböszörmény —50, Honvédelmi miniszter adomány 200, Illés János Tetétlen 5, Incze Lipót mérnök Nagyvárad 100, Jámor Ferenc földműves Baránd 2, Józsa János Óbecse 2, vitéz Imre Miklós Biharnagybajom 39, Kuresó Mihály Komádi 1, Kovács Ferenc Órvánd 1, Kovács Miklós Nagyvárad 1, Kovács János Nagyvárad 5, Klein Sándor Marosvásárhely 10, Klein Nándor Marosvásárhely 10, Kmetz Sándor Nagyvárad 2, Kotverő Vince Nagyvárad Ganztelep 1, Kohn Endre Nagyvárad 2, Koppány István Nagyvárad 5, Koszta József Nagyvárad 2, Kacsó Balázs Komádi 1, Koróll J. Ránhold Rákospalota 1, Kovács József Rákospalota —50, Kapitány János Debrecen —50, dr. Konez Ernő Debrecen —50, Kovács B. István Debrecen —50, Király Lajos Berekböszörmény 1, Konrád József vaskereskedés Berettyóújfalu 2, Klein Andor Nagyvárad 10, Kiss Kálmán ny. rodatiszt Budafok 3, Linder Ferenc Nagyvárad 1, Labiner Gyula Rákospalota 2, Lichtenstein Jenő Négrád-kövesd 2, Máthé József Nagyvárad 3, Magyar Mihály Nagyvárad 1, Müller András tanító Újpalota 2, Megyeri József Komádi 2. (Folytatjuk.)

Czillér Imre a megalakult Keresztény Textilnagykereskedők Országos Egyesületének társelnöke

A Magyar Tudósító jelenti: A kijelölt közel 500 textilnagykereskedő egységes érdekképviseleti szervet alakított Keresztény Textilnagykereskedők Országos Egyesülete néven. Az alakuló közgyűlésen a következő tisztikarj választották meg: Gedeon Aladár elnök, Kuncz Román, Bóné Tamás, Kiss Ferenc dr. társelnökök, Pabinyi László dr. (Kolozsvár), Kottling Lajos (Szeged), Tasnádi Kardos Zoltán (Debrecen), Major Dezső dr. (Budapest), Czillér Imre (Nagyvárad) al-elnökök.

Hogy szerezzek olcsó pénzen
én magamnak örömet?
Délben, este megiszom a finom
DREHER sörömet!!!

Igyunk **DREHER-HAGGENMACHER NAGYVÁRADI** söröt!

LEG olcsóbb
egészségesebb
könnyebben beszerezhető

folyékony - kenyér!

Gazda, Szent-György, Szent-László világos sörök!

Turul, Bakk, duplamaláta barna sörök!

Minden italmérésben ezeket kérje!

Őszi-sör különlegességünk a napokban forgalomba kerül.

„Keresztény Takarékoság”

— Hitelirodát létesít a Baross Szövetség —

A Baross Szövetség „Keresztény Takarékoság” címmel hitelirodát létesít, amely kétséget kizáróan kiváló eszköznek fog bizonyulni arra, hogy a keresztény magyar ipart és kereskedelmet támogassa.

A vásárlóközönség nagy része ugyanis, ha egyébként erős keresztény felfogású is, igen gyakran azért kényszerül zsidó üzletekben beszerezni szükségleteit, mert azok nagyobb hitelekkel tudnak nyújtani, hosszú lejáratú részletfizetésre adják el áruikat, amire az általánosságban tökeszegény keresztény magyar kereskedők nem képesek. Ezen a hátrányon óhajt segíteni a most szervezés alatt álló hiteliroda.

A hitelszervezetbe belépő kereskedők és iparosok a Baross Szövetség tagjai közül kerülnek ki és aláírásukkal kötelezik magukat, hogy kiszolgálják azokat, akik számára a hiteliroda hitelt nyújt.

E hitelnyújtás nem pénzben, hanem vásárlási lapokban történik, amelynek alapján azok, akik a „Keresztény Takarékoság” hitelét igénybeveszik, meghatározott összeg erejéig vásárolhatnak a hitelszervezet ügynevezett kiszolgáló tagjainál.

A kiszolgáló kereskedő és iparosok összessége garanciát vállal egy vagy több pénzügyi intézmény nyitandó folyószámla erejéig s e folyószámlák erejéig a hiteliroda kölcsönöket vesz fel az illető pénzügyintézeteknél a kifizetések megkönnyítésére.

Ezzel a rendszerrel a közönség széles rétegei különösen a garancia-képes hivatalnoki középréteg tagjai vásárlási lehetőséghez jutnak, a kiszolgáló kereskedő és iparosok üzleti forgalma pedig előreláthatólag megsokszorozódik, anélkül, hogy saját erejükből nagyobb hitelnyújtásra kényszerülnének.

A „Keresztény Takarékoság” hitelszervezet a napokban tartotta meg alakuló ülését. Ez alkalommal megválasztották a hiteliroda intézőbizottságát, amelynek tagjai hivatalból: Nagy János, a Baross Szövetség ügyvezető elnöke, dr. Cserzy Béla a Kereskedelmi és Iparkamara részéről és Opre János, aki a hiteliroda vezetője lesz, továbbá mint választott tagok: Balogh Mihály bazaráru kereskedő, Bauer Jenő bútorkereskedő és Tiszay János órák és ékszerész.

A hitelszervezet felügyelőbizottságának tagjai lettek: Tiszay János, Mónus Sándor cipőiparos, Czillér

Imre textilkereskedő, Szabó József készruha-kereskedő, Kovács Antal fértiszabó, Bauer Jenő, Kovács Sándor textilkereskedő, Matka János gyermekkocsigyártó, Balogh Mihály, Nagy József gyermekkocsigyártó, Mezey János fűszer- és csemegekeres-

kedő és Tompa Ferenc porcellán- és üvegkereskedő.

Érdekes, hogy a nitelcsoport alakuló értekezletén a Baross Szövetség vezetősége részéről javaslatba vettek a felügyelő bizottságba való beválasztásra Szabó Károly bútorkereskedő, az Ipartestület elnökét is, de az ülésen megjelent tagok azon ellenvetéseire, hogy Szabó Károly nem tartozik a Baross Szövetség belső élete iránt érdeklődő tagok közé s azonkívül a Szövetség célkitűzéseivel ellentétes, kimondottan liberális felfogásról tanuskodó magatartást tanúsít, nem választották be a Keresztény Takarékoság felügyelő bizottságába.

Mikor köteles a háztulajdonos zsidó bérlőjének üzlet- vagy műhelybérletét felmondani

Több érdeklődésre közöljük, hogy a zsidó üzlet-, műhely-, stb. bérlőkre nézve általában az eddigi jogi helyzet marad érvényben, tehát az esetleg fennálló szerződés keretén belül ezentul is fel lehet mondani. Köteles azonban a háztulajdonos felmondani zsidó üzlet- vagy műhelybérletének, ha az elsőfoku iparhatóság felszólítja a bérbeadót a felmondásra.

Ez akkor következik be, ha a bérlő iparigazolványát vagy egyéb hatósági jogosítványát, amelynek alapján üzleti tevékenységét folytatja, elvonták. Ilyen

esetben joga van az elsőfoku iparhatóságnak kijelölni azt a személyt is, akinek a háztulajdonos az üzlet-, műhely-, stb. helyiséget bérbeadni köteles.

Közöljük még, hogy azokat az üzlet-, műhely-, stb. helyiségeket, amelyekkel rendelkezők fel nem használják vagy bérbe nem adnak, továbbá azokat a helyiségeket, amelyeknek bérlőjéről az iparigazolványt vagy egyéb hatósági jogosítványt elvonták, a területileg illetékes elsőfoku iparhatóságnál kell igényelni.

Csak keresztény kereskedőket szolgálhat ki a zománcedény- és zsák-kartell

A Baross Szövetség többször előterjesztést tett a keresztény vaskereskedők áruellátása ügyében a közellátási és kereskedelmi miniszterekhez. A közellátási minisztérium most úgy döntött, hogy a zománcedény kartell döntött, hogy a zománcedény kartell köteles kikérni a Kereskedelmi Hivatal véleményét.

A közeli jövőben sor kerül a kályhacső és egyéb fontos vasárúk ügyének rendezésére. A kormányzat ezeket a fontos cikkeket is keresztény kereskedők útján kívánja forgalombahozatni.

Ugyancsak előterjesztést tett a Baross Szövetség a zsák- és zsinegkartell ügyében is.

Az egri Baross-tagok rendkívüli közgyűlés összehívását kérték. A Magyar Tudósító jelenti: A Baross Szövetség egri csoportja 100 Baross-tag aláírásával beadványt intézett a szövetséghez, amelyben erőlyes állásfoglalást és több tekintetben erőlyes tevékenységet sürget a zsidókereskedelelem ellen és rendkívüli közgyűlés egybehívását kéri. Állást akarnak foglalni egyes zsidócégek érdekében indított mentőakció megszüntetésére a hatóságok támogatását kéri a keresztény kereskedelem számára.

A földművelésügyi miniszter Nagyváradon

Szilágysomlyón az árvízkarosultak megsegítését tanulmányozza

Nagyvárad. Saját tud. Kedden este negyed 8 órakor a városháza bejárata előtt megállt az RR 900 rendszámú állami autó és abból báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter, Bauer osztálytanácsos és a miniszter személyi titkára szálltak ki. A városházán dr. Hlatky Endre főispán és dr. Soós István polgármester fogadta a vendégeket. A földművelésügyi miniszter Kolozsvár — marosvásárhelyi útja során állt meg Nagyváradon, ahol az éjszakát töltötte.

A polgármesteri szalonban lefolyt

megbeszéléseken részt vett Kortsáros László, az Erdélyi Párt nagyváradi tagozatának elnöke is, akit Bánffy miniszter kísértett magához.

A beszélgetés első része magánteremtésű volt, a továbbiak során dr. Soós István polgármester közölte a miniszterrel, hogy Nagyvárad tűzifa-ellátása nincs biztosítva, miután a minisztérium által kiutalt mennyiség nincs meg a valóságban. Bánffy miniszter utasította referensét, hogy a polgármester által elkészített adatokat vegye át és visszaérkezésük után

azonnal intézkedjék a minisztériumban.

Jelentést tett a polgármester a földművelésügyi miniszternek a tervezett gázgyár ügyéről is és közölte a Bunyitay-ligetben végzett kutatások eredményét. A miniszter tanácsolta, hogy a város kérjen geológust az iparügyi minisztériumból és kérte, hogy az eredményekről tájékoztassa a polgármester. A megbeszélések fél 9 órakor értek véget.

A városházáról a Kék Macska étterembe hajtottak a vendégek, ahol a főispán és a polgármester társaságában vacsorán vettek részt. Dr. Soós István polgármester meghívására vacsora után a színházba mentek, ahol megtekintették az „Ilyenek a férfiak” című operett előadását. A vendégek nagy elismeréssel nyilatkoztak Nagyvárad színházáról is.

Bánffy Dániel báró és kísérete az éjszakát a Park-szállóban töltötték és szerdán reggel folytatták útjukat Kolozsvár felé.

A miniszter az erdélyi árvízszújtotta vidékek megsegítését tanulmányozza majd körutja alkalmával. Csucsán már várakozott reá Apor Kálmán az államépítész szaktisztviselője. Innen Szilágysomlyóra utazik, ahol az árvízkarosultak foglalkoztatásának kérdését tanulmányozza.

Az ukrán nép jóviszonyban akar élni Magyarországgal

Ungvárról jelentik (MTI): Az ukrán ügy egyik elismert külföldi szakértője rendkívül érdekes dolgokat beszélt el. Szerinte — mint a Kárpáti Híradó közli, — az ukrán nép Magyarországgal jó viszonyban akar élni. A magyar csapatok segíteni akarásáról a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a külföldi szakértő. Végül megállapította, hogy Kelet-Galicia a német birodalom részévé vált. Az új rendet a lengyelek is megnyugvással fogadták.

Ünnepi díszelőadás a Belvárosi mozgóban

Most egy, esztendeje annak, hogy a Belvárosi mozgó új szellemmel, új vezetéssel megnyitotta kapuit. Emlékszünn az új bérlőnek dícséretreméltó gesztusára, hogy az első előadásának teljes bevételét a Főmértőségi Aszszony „Erdélyért” akció javára ajánlotta fel. Egy év után, szeptember hó 25-én, csütörtökön a Belvárosi mozgó ismét ünnepi díszelőadást tart. Rólich István engedélyes ismét tanujelét adja áldozatkészségének, mikor a mai nehéz viszonyok ellenére, nagy áldozatok árán a legkorszerűbb gépekkel és berendezéssel szereltette fel újjáalakított színházát. Ezzel akarja meghálálni és továbbra is biztosítani Nagyvárad igényteljes közönségének pártfogását.

A díszbemutató előadás műsora, a magyar feltámadás örökbecsű filmje, a „Feketesáru cseresznye”. Hunyadi Sándor mindnyájunk által ismert világhírű színműve. Mindenki méltányolja azt a nemes igyekezetet, hogy a filmtermelés javát méltó módon elvezetheti a közönség kifogástalan technikai berendezés közvetítésével. Szívvel gratulálunk és örülünk, hogy a nagyváradi közönség kulturális igényeinek kielégítése ismét nagy lépéssel haladt előre.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszoló

Tábla-üveg nagy raktár
Olcsó ablaküvegezés

Képkerekezés

Nagyvárad, Szt. János utca 48.

Telefon: 19-13

Belvárosi mozgóban

Az előadás a mai napon az új gépek felszerelése miatt szünetel.
Csütörtökön diszeldadás**Feketeszárucseresznye**

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1

Szerdán utoljára

Fehérvári huszárok

Csütörtöktől

Süt a nap

Zilahy Lajos regénye.

Apolló filmszínházban
Csütörtökön utoljára**Asszony a tűzvonalban**

Péntektől:

John Steinbeck világhírű regénye:

Érik a gyümölcs

MAGYAR BAYREUTH?

— A nagyváradi zenei napok elé —

Egy valaki azt kérdezte tőlem a multheti cikkemmel kapcsolatban: nem túlzás-e magyar Bayreuthról beszélni?

Ha Bayreuthot akarnék Váradon megvalósítani, kétségtelen elvettem volna a súlykot. De én magyar Bayreuthról beszélek, mely meghatározás már magában rejti az eszmei és nem reális elképzelést. Mikor rumburgi vászonról és szegedi paprikáról beszélek, nem esküdnek meg rá, hogy az Rumburgban készült és Szegeden termelt. De megnyugsom abban, ha kielégítő igényemet, ha a Székelyföldön szőtték, vagy Nagyszalontán termelt.

Mikor Várad kulturszerepén gondolkodom, nem állíthatom egy eszmei gondolat szolgálataiba. De rokon vonásokat kell keresnem, mikor egységes vonalat és nem ötletszerű megoldást akarunk megvalósítani. Egy magányos gondolat megvalósítására még jó ideig kicsi lesz a keret, hogy egy zenei kiválasztásával adjunk szerepet ennek a hivatott kultúrávárosnak. Ma már Salzburg is eltért a csak Mozart kultusztól, de ami eszmeileg csoportosítható volt, azzal kiszélesítette a kereteket. Mi hagyjuk Szegedet az ő maga kitaposott és beérkezett útján. Várad a zenei hetek városa legyen Salzburg és Bayreuth szellemében.

Liszt és Wagner az életben is egybe voltak forrva nemcsak barátilag, de eszmeileg is.

A művész életében egyik legfontosabb tényező a barátság. Nemcsak a tehetségen és iskolán mulik egyéniségének kialakulása, a szerelem mellett a barátság a művész szabad elhatározásának egyik legnagyobb rugója. A művészbarátságnak nem epizód-jelentősége van, több az két hasznérzésű lélek találkozásánál. Nem kizárólag érzelmi kapcsolat. A művészt az egyénisége teszi értéké. Azonban a nagy művész sose jár az elődök kitaposott útján, ő nem szolgálja a tömeg megrendelő szeszélyét, nem pályázik a puhára vert tenyerek tapsára. Ő tudja jól, hogy nem a jelené, hanem a jövőé. Társadalmi környezetük legfőbbnyire forradalmároknak bélyegzi és lángelméjük tragikumát ebben kell keresnünk.

Mikor Liszt és Wagner barátságát és annak értékét vizsgálom, ebből a szemszögből kell azt tennem. Egy életen át tartott. Liszt az írja:

Wir bleiben was wir sind, unzerrennliche Freunde.

Elválaszthatatlan barátok maradjunk, amilyenek mindig voltunk. És

Wagner hogy nyilatkozik erről a barátságról:

Deine Freundschaft ist das wichtigste und bedeutsamste Ereignis meines Lebens. A te barátságod életem legfontosabb és legjelentősebb eseménye. Mindaz — írja egy más helyen — ami számomra hiányt jelentett tudásbeli készségemben, te voltál hivatva megadni nékem. Liszt érdeme a kezdeményezés dicsősége, mellyel az első pillanattól kezdve Wagner melé állott. Ma már kristálytisztán áll előttünk, hogy mint zeneszerző Liszt volt hatással Wagnerre és nem fordítva. Liszt zeneszerző képessége az, mely Wagnerre zenei tekintetben hat. Ezt Liszthez intézett leveleiben maga is ismeri Liszt magas műveltsége és intelligenciája inspiráló hatással volt Wagnerre, kinek lelki világából éppen ezek a finomságok hiányoztak, mely nagymérvű modortalanságban is megnyilvánult.

Az emberi természet közlekenységén alapszik szellemi termelésünk megosztása. Ezt közönség, ha még oly megértő, sem adhatja meg, csak rokonérző lélek. Mindketten életük folyamán sokszor találkoztak finom lelkű nővel. De se Wagner barátságát Liszt számára, se viszont nem tudta

pótolni. Mindketten rendelkeztek az általános műveltséggel. Aki Wagner bölcséleti és művészeti képességeit és mély filozófiáját ismeri, nem kételkedik rendkívül széleskörű tudásában. Liszt ugyanilyen értelemben rendkívüli, de a szalonember finom fölényével Liszt részéről tapasztalt finom, előkelő lovagiasságot a folyton küzködő és sanyaruságok között tőprengő Wagnerrel szemben, még ellenségei is elismerik. Ebből az uri, nemes egyéniségéből származik zárkózott természet, mely miatt Wagner annyiszor panaszkodik és oly sokszor lehangozta. Ez a zárkózottsága sokszor a szétvonásig feszült, de Liszt nobilis gondolkodása mindig kiegyenlítette. Liszt nem ismerte soha azokat a nélkülözéseket, melyeken Wagner szenvedett és talán ez tette Wagneret dacossá és nyerssé. A közös lélek, mindig egy nevezőre hozta őket. Mily megható, hogy halálukban is egy helyen porlad a két baráti szív, halálukban sem távoztak egymástól.

A két lélekből fakadó gondolat hogy ne férne meg egymás mellett? Liszt és Wagner miért nem élne szellemében együtt Nagyváradon? Miért ne lehetne ez a város az élet barátságának tovább ápolója az elmúláson túl is?

Ennek a kulturának ápolására lesznek hivatva a nagyváradi zenei napok.

Dr. Bánáss László

„Bafisa” csempékályhák Nagyvárad,
Szilágyi Dezső-u. 3. Telefon 17-76. 40-50 % fűtőanyag megtakarítás. 1-2 év alatt önmagát fizeti vissza.
Szerelés - Atrakas - javítás Hardtmuth rendszer!

Szombathely polgármestere elrendelte a szombat-zsinór lebontását

Nagyváradon a villanyvezetéket használják a zsidók szombat-zsinórnak

Nagyvárad. Saját tud Közel két-estendeje húzódik Szombathelyen az úgynevezett szombat-zsinór lebontásának ügye. A zsidó hitközség nem hajította végre a polgármesternek az a határozatát, amellyel elrendelte a szombat-zsinór lebontását. Hanem fellebezéssel élt. Közben kihágási eljárás is indult a hitközség ellen és a közterület jogtalan használata miatt mindkét esetben 600-600 pengőre ítélték el a hitközséget, de a szombat-zsinór továbbra is helyén maradt. A kihágási ítéleteket már másodfokon is jóváhagyták és most a polgármester öt napos határidőt adott a zsidó hitközségnek, hogy a szombat-zsinórt lebontsa. Mivel a zsidó hit-

község a polgármesteri véghatározatot most sem hajította végre és a záros határidő is lejárt, a polgármester azonnali hatállyal elrendelte a szombat-zsinór hatóságilag lebontását és annak foganatosításával a villanygyári bizta meg, tekintettel arra, hogy a szombat-zsinór egyes helyeken villanydrótok között húzódik. A lebontás költségeit a hitközségen hajtják be. A máramarosi közigazgatási ki- rendeltség területén megtiltották a zsidóknak, hogy úgynevezett gettó, vagy szombat-zsinórokat feszítsenek ki az úttest fölött.

Nagyváradon — értesülésünk szerint — a zsidók a városi villanyvezetéket használják szombat-zsinórnak. Néhány hónappal ezelőtt írásban kérték a polgármestertől, hogy a villanyvezetékbe formált szombat-zsinórt kijelölt emberek ellenőrizhessék. A kérelem további sorsa ismeretlen, de félt, hogy a zsidók kívánságait minden tekintetben kielégítették. Miután az egész országban megindult a szegénytelen szombat-zsinór eltávolítása, Nagyváradon sem maradhat meg sokáig.

Meghalt Szunyogh Andor

Budapestről jelentik: Kedden délelőtt gyomorrákban meghalt Szunyogh Andor volt huszárcapitány, a biharmegyei társaságok egykori kedvelt alakja, akit Budapest előkelő társadalmi köreiből is nagy népszerűség vett körül.

Eddig szót a szűkszavú gyászjelentés, amely Szunyogh Andor váratlan halálhírét közli. Nagyváradon és Bihar megyében igen sokan emlékeznek még arra a daliástermetű, markánsarcu huszártisztra, aki a híres Vilmos huszároknál szolgált Váradon és a békebeli Bihar megye társadalmi életének egyik igen sokat szereplő tagja volt, Szunyogh Andor a régi biharmegyei Szunyogh családból származott s mint huszártiszt, végigharcolta a világháborút is. A forradalmi időkben le kellett vetnie huszáregyenruháját. Az esz-szeomiai Budapesten érte, elszakítva biharmegyei birtokától, családjától. A vállalkozószellemű Szunyogh Bandi — így hívta mindenki — nem ijedt meg a saját árnyékától sem és ő volt az első, aki „átképezte” magát: szakács lett a Dunapalotában, ahol nagyra értékelték híres gasztronómiai tudását, izlését, amit a békeidők uri mulatságai közben fejlesztett ki magában.

A trianoni döntés után is Pesten maradt, ahol a Belvárosban kocsmát nyitott: de ebbe a kocsmába a legelőkelőbb pesti emberek jártak, a népszerű nagy színeszek, a Szunyogh Bandi vacuutcai kis vendéglője Budapest legnépszerűbb „uricsárdája” lett. Magafőzte remek ételeit, amelyek receptjeiért versengtek a híres, nagy pesti éttermek is. Sikere olyan nagy volt, hogy az előkelő világ hölgyei, férfiai kezdték követni az 3 példáját s ha nem is vendéglőt, de iparművészeti szalont s más hasonló intézményt nyitottak sorra, még az úgynevezett átképzési látat jóval megelőző időkben.

Szunyogh Andor azonban nyugtalan természetével sehogy sem tudott megmelegedni pozíciót, jövedelmét biztosító pesti kis vendéglőjében, Bécsbe költözött és ott nyitott új vendéglőt, Dreij Huszaren címen. Ez a vendéglője is „beütött”, ezt az üzletet már nem egyedül csinálta, két volt huszártiszt társa segített neki a munkában. Ennek a magyaros izlésű, magyar konyhát adó étteremnek óriási sikere volt az egykori császárvárosban, s a helyiség állandóan zsúfolva volt. A kitűnő ételek nagyszerű urizakácsát azonban idők folyamán gyomorrák támadta meg és vissza kellett vonulnia a kormány-művészetből. Elhatalmasodott betegsége lehetetlenné tette bécsi vendéglője tovább vezetését és ő maga Pestre költözött, ahol az utóbbi éveket is, már betegesen töltötte. Tegnap aztán — mint a budapesti tudósítás jelent — végzett vele a gyilkos kór. Egy nagyon érdekes ember szállt vele a sírba, akiről még sokáig fognak emlékezni azok, akik ismerték.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok-at.

Mielőtt szőrmét, bundát vásárol,

keresse fel

Halász Imre szücs üzletét

Nagyvárad, Kazinczy Ferenc utca 4. Telefon: 18-90.

Külföldi szőrmékben, kész bundákban nagy választék.

Javításokat, alakításokat pontosan szolid árak mellett vállalok.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30,
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő

Postatakarékpénztári csekkszámánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza.

KINEVEZÉS A MEGYEHÁZÁN. Nagyvárad. Saját tud. A főispán dr. Illés Gyula pestszentlőrinci lakos díjtalan közigazgatási gyakornokká kinevezte. Az új megyei tisztviselő sportkörökben előnyösen ismert, mint a KEAC ökölvívó szakosztályának tagja több bajnokságot is nyert. A nagyváradi sportéletbe való bekapcsolódása minden bizonnyal nagy nyeresége lesz az ökölvívó sportnak.

23 HAJÓ LEGÉNYSÉGE SZTRÁJKOL AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN. Newyorkból jelentik (NTI): Az Associated Press jelentése szerint újabb három hajó legénységét hívták fel a munka folytatásának megszüntetésére. Összesen 23 hajó legénysége szüntette be eddig a munkát. (MTI)

Vasuti szerencsétlenség tíz halottal. Berlinből jelentik: (Stefani) A berni kantonban, Thoune közelében két vonat összeütközött. Tíz ember meghalt, 15 megsebesült. (MTI)

12 EZER EMBERT TARTÓZTAT. TAK LE EDDIG INDIÁBAN. Amszterdamból jelentik (NTI): A brit kormány hivatalos közleménye szerint az indiai engedetlenségi mozgalom során eddig 12-129 embert tartóztattak le, köztük 28 volt indiai miniszter. (MTI)

TIZENÖT TOJÁSDRÁGITÓT KISÉRTEK BE A DEBRECENI KÖZPONTI ÜGYELETRE. Debrecenből jelentik: Az utóbbi időben igen sok panasz érkezett az itteni rendőrségre a drágaság ellen, különösen a tojásdrágítók szaporodtak el. A feljelentések alapján a rendőrség rajtaütés-szerűen indított vizsgálatot és 15 tojásdrágítót kísértek be a központi ügyeletre. Ugyanakkor a többi piaci cikk hatósági árának betartását is megvizsgálták. A debreceni rendőrség a jövőben rendszeresen ezeket az ellenőrzéseket.

ZÁR ALÁ VETTEK EGY ZSIDÓ RÁDIÓJÁT, MERT CSAK AZ ANGOL HIREKET HALLGATTA. Nagyvárad. Saját tud. Kondor Dezső 60 éves kereskedelmi ügynök, izr. vallású nagyváradi lakos nem tudta elhinni a magyar rádió közvetítését, ezért rendszeresen hallgatta az angol rádió magyar nyelvű adásait, de úgy, hogy rajta kívül mások is hallgathatták. Kondor Dezső, úgy látszik, élvezettel hallgatta azokat a híreket, melyek tele vannak izgatással, látátszai és meglepedésért szolgálta. ha azt másokkal is „élvezte”. Kondor Dezső rádióját zár alá vették, most egy jó ideig nem hallgathatja.

TEMETÉS. Özv. Papp Lászlóné. Obermann Mária Magdolna 71 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön 4 órakor lesz a Mikszáth Kálmán-utca 32. sz. gyászháztól, Erdélyi „Concordia”.

Krizsán Béla áll. eng. nyilv. jogú
 gyorsíró- és gépiro **ISKOLA.** Allamvizsga.
 és gépiro **ISKOLA.** Potbeírások.
 Beöthy Ödön-u. 11.

ESKÜVŐ. Szombaton, szeptember 27-én, délután fél 6 órakor tartják esküvőjüket a Szent László-templomban Horváth Juci és győrgyői és füzemesgyeri *Bencsik P. Sándor.* Az esküvői szertartást a menyasszony nagybátyja, dr. Horváth József karácsonysági plébános, tábori lelkész végzi (Minden külön értesítés helyett.)

PESTI JÁNOS EGYETEMI ALTISZT VERSKÖTETET KÜLDÖTT A FÜHRERNEK Főcsőről jelentik: (MTI) Pesti János egyetemi altiszt a német sikerek alkalmából verses kötetet küldött Ritzler vezér és kancellárnak. Hitler vezér és kancellár a budapesti német követség útján saját aláírással dedikált fényképpel jutalmazta Pesti Jánost.

RENDELET A KÁVÉKONZERV KÁVÉTARTALMÁNAK SZABÁLYOZÁSÁRÓL. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny szerdai száma közli a földművelésügyi miniszter rendeletét a kávékonzerv kávéartalmának szabályozásáról. Tilos olyan kávékonzervet forgalombahozni, amelyik tíz százalékánál kevesebb örölt pörkölt kávé tartalmaz.

JAPÁN VÁLLALTA AZ OLASZ ÉS ROMÁN ÉRDEKEK VEDELME THERÁNBAN. Kabulból jelentik (NTI): A teheráni rádió jelenti, hogy a teheráni japán követség elvállalta Olaszország és Románia, a svéd követség pedig Bulgária érdekeinek védelmét (MTI)

Internálták Péterfi Ignác zsidó borkereskedőt

Nagyvárad. Saját tud. A rendőrség, mint gazdasági érdekeinkre káros tevékenységet folytató egyént, internáltatta Péterfi Imre Ignác 51 éves cipő- és borkereskedőt, izr. vallású váradi lakost. Péterfi, ki nem kijelölt kereskedő, nagyobb borkereskedészetet tartott üzletében és hozott forgalomba anélkül, hogy az árú készletének legnagyobb része be lett volna jelentve.

A Debrecenbe feladott borkereskedővel tartalmazó hatalmas ládákra „gumiáru” felírást alkalmazott, hogy

Rejkjavikba érkeztek a Pink Star hajótöröttjei. Amszterdamból jelentik: (NTI) Mint az angol hirszolgálat jelenti a Pink Star 23 hajótöröttje megérkezett Rejkjavikba, Island fővárosába. (MTI)

TANULMÁNYUTRA INDULT 30 KÁRPÁTALJAI GAZDA. Ungvárról jelentik (MTI): Kárpátalja különböző járásából 30 gazda hétfőn egy hetes tanulmányútra indult. A tanulmányút költségeit Kozma Miklós kormányzó bizos viseli.

Dutka Ákos — a Friss Ujság főszerkesztője. Budapestről jelentik: Jelenítettük, hogy a Budapesti Friss Ujságot megvásárolta eddigi érdeklőségtől az Athenaeum. A lap átszervezése már megtörtént és a főszerkesztői állást Dutka Ákossal, az országos nevelési és publicistával töltődék be. Dutka Ákos, aki egyébként a külügyminisztériumban, mint miniszteri tanácsos is rendkívül jelentős munkát végez, Nagyváradról indult el újságírói pályáján és a régi váradiak közül még sokan emlékezhetnek nemesveretű, izgató magyaráira, vezércikkeire.

Két és félezer személyt fosztottak meg a magyar állampolgárságtól. Budapestről jelentik: A hivatalos lap mai száma közli a minisztérium rendeletét, amely 2500 személyt foszt meg a magyar állampolgárságtól. Ezeknek nagyrésze az ország keleti részéből és Kárpátaljáról került ki.

ezzel félrevezesse a hatóságot. A felkészített ládákból azonban nem gummi, hanem valódi borkereskedő, szandálok stb kerültek elő nagy választékban. Ezenkívül üzletében különféle más árut halmozott fel, de a vásárlók előtt eltitkolta.

Péterfi Ignác-féle emberek nem tartózkodhatnak ilyen előmenyelt után lovábbra is üzletükben és nem veszélyeztethetik az amugy is nagy nehézségekkel küzdő közellátásunkat. Az ilyen embereket ki kell emelni egy időre a társadalomból.

Négy hónapi fogházat kapott egy villanyszerelő, aki rádiókat „javított”

Nagyvárad. Saját tud. Még a múlt év májusában történt, hogy Pauer Miklós 22 éves nagyváradi villanyszerelő a Teleki-utcai Emödy-cég alkalmazottjának adva ki magát, ajánkozott Moskovits Miksáné nagyváradi lakosnak, hogy rendbehozza a rádióját. El is vitte a készüléket, de nem szolgáltatva vissza. Moskovits Miksáné érdeklődött az Emödy-cégnél, ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy Pauer Miklós már nincs ott alkalmazásban. Moskovits Miksáné erre feljelentette a villanyszerelőt, akit a rendőrség rövidesen le is tartóztatták. A nyomozás során beismertette tettét és előadta, hogy az elvitt rádió alkatrészeit 1000 leiert eladta Kelemen főutcai rádiókereskedőnek, a szokrényt pedig elégette.

Ugyanabban az időben Pauer Miklós elkövetett egy másik, hasonló bűncselekményt is. Plesz Áronné nagyváradi lakos rádióját kellett volna a tulajdonos új lakásába beszereznie, de a költözködés zűrzavarában

nem volt aki ellenőrizze s ezt a körülményt felhasználva, kivett a rádióból három lámpát és eladta.

Mindkét vétésért szerdán délelőtt vontá felelősségre a nagyváradi törvényszék. Pauer Miklós beismerte tetteit, de nyhe elbírálást kért.

— Nagyon szorult anyagi helyzetben voltam, — mondotta. — Egy román nővel keveredtem szerelemben, aki gyermektartást követelt rajtam s erre kellett sürgősen nagyobb pénzüsszagra szert tennem. Tetteimért máris eléggé megbűnhődtem, mert a román rendőrök borzalmasan összeverték.

A bíróság figyelembevette a vádlott bűntetlen előéletét és azt, hogy a vizsgálat alatt is, a tárgyaláson is löredelmes vallomást tett, amelynek állításait a kihallgatott tanuk előadása sem cáfolta meg, mindkét vétésért mindössze négy hónapi fogház büntetéssel sújtotta Pauer Miklóst. Az ítélet jogerős.

A papir - korlátozás miatt

nem közölhetjük le az új osztálysors-játék 10,620.000 pengős egész játékvét, mert az nem kevesebb, mint 48.000 nyereményt és 1 jutalmat foglal magában.

Csak egy kis izeltő:
 Szerencsés esetben nyerhető:

700.000 P

Jutalom:

400.000 P

Főnyeremények:

300.000 P

100.000 P

Továbbá:

70.000 P

60.000 „

2x50.000 „

2x10.000 „

30.000 „

21x20.000 „

32x10.000 „

stb. stb.

Huzás már október 18-án

A KÜLÖNBÖZETI VIZSGÁK SZEPTEMBER 29 ES 30-ÁN LEZÁRUNK A NAGYVÁRADI POLGÁRI ISKOLÁBAN

Nagyvárad. Saját tud. A napokban panaszos levelet kaptunk több nagyváradi családapától. A panaszos levélben az iskola igazgatóságához fordulnak a különbözőzeti vizsgák ügyében és sürgetik ezeknek megtartását, hogy a gyermekek ne maradjanak el nagyon a tanítás rendes menetétől és helyet kapjanak az iskolákban.

Munkatársunk érdeklődött a polgári iskola igazgatóságánál és onnan minden tekintetben megnyugtató választ kapott. Az iskola igazgatósága ugyanakkor rosszallását fejezte ki afelől, hogy egyesek minden ok nélkül türelmetlenkednek, sőt vádaskodnak is akkor, amikor erre ok nincs és amikor az iskola vezetői önzetlenül, éjtnapot egybetéve fáradoznak növendékeik érdekében.

A különbözőzeti vizsgák időpontját a törvényesen előírt tanmenet értelmében állapították meg szeptember 29 és 30-ra. Gondoskodás történt abban a tekintetben is, hogy minden felvett növendéket elhelyezhessenek. Az igaz, hogy nagyon sokan jelentkeztek, de az iskola igazgatósága mindent megtesz, hogy minden beiratott gyermeket elhelyezzen.

Bihardiószeg község előjárósága.
 2116—1941. szám.

ÁRVERESI HIRDETMÉNY

Bihardiószeg község a 13.350 katonaholdat kitevő vadászterületének vadászati jogát 1941. évi július hó 1-től 1951. évi június hó 30-ig terjedő 10 évi időtartamra 1941. év október hó 25-én délelőtt 12 órakor Bihardiószegen a község háza tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbeadja. Kikiáltási ár 600 pengő. Bánatpénz 60 pengő.

Vadállomány: Fogoly, fácán, róka, nyúl, vadkacsa, vadliba, gém és szárcsa.

A hirdetési díjak a legtöbbet ígért terhelik.

A bérbeadási és árverési feltételek a hivatalos órák alatt a község háza tanácstermében megtekinthetők, vagy kívánatra 1 pengő előzetes beküldése ellenében sokszorosított példányt küldünk.

Bihardiószeg, 1941. szeptember 20.
 Az előjáróság.

RÁDIÓ

Változások a külügyminisztérium ügyosztályának vezetésében

PÉNTEK, SZEPTEMBER 26.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
 10.00 Hírek.
 10.20 Ruzsin hallgatóinknak.
 10.45 A táplálkozás nemzeti jelentősége. Irta dr. Waltner Károly egyetemi rendkívüli tanár. Felolvasás.
 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12.00 Fohász. Himnusz.
 12.10 Rádiózenekar.
 12.40 Hírek.
 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
 13.30 Beszkárt-zenekar.
 14.30 Hírek.
 14.45 Műsorismertetés.
 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
 15.20 Kiss Judit zongorázik.
 15.40 Mit főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
 15.55 Hochstrasser Ferenc fuvolázik.
 16.15 Teherán. Irta dr. Wehner József-né. Felolvasás.
 Utána ifjúsági közlemények.
 16.45 Időjelzés, hírek.
 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 17.15 Uj magyar hanglemezek.
 17.40 Széchenyi István és a magyar nemzeti eszme. Dr. Józ Tibor egyetemi magántanár előadása.
 18.10 Kékes Irén és Báthly-Badics Gyula magyar dalokat énekel, kíséri Oláh Kálmán cigányzenekara.
 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
 19.20 Szerelmi álom. A fiatal Liszt Ferenc.
 20.00 Az vagy nekem, mi testnek a kenyér. A szenvedély versei. — Összeállította és bevezeti Cs. Szabó László. A verseket elmondja Peéry Piroska és Kovács Károly.
 20.40 A Folyamérdek zenekara. Vezényel ifj. Ericsay Richard.
 21.10 A lipcsei csata előtt. Hangjáték.
 21.40 Hírek.
 22.10 Táncclemezek.
 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
 23.25 Kiss Ferenc szalonzenekara.
 24.00 Hírek.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 27.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
 10.00 Hírek.
 10.20 Teleki László ifjúsága. Irta Rozsnyai Kálmán. Felolvasás.
 10.45 Mit nézzünk meg? A hűn emléket a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti dr. Kovrig Ilona. Felolvasás.
 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 11.30 Levente rádióféltóra.
 12.00 Fohász. Himnusz.
 12.10 Ilniczky László szalonzenekara.
 12.40 Hírek.
 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
 13.30 Hanglemezek.
 14.30 Hírek.
 14.45 Műsorismertetés.
 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
 15.20 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.
 16.10 Ifjúsági rádió.
 16.45 Időjelzés, hírek.
 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 17.15 A Rádió postája.
 17.40 De Falla: Három tánc A háromszögletű kalap c. balettéből. (A madridi szimfonikus zenekar, — vezényel: Fernandoz Arbos.) — Hanglemezek.
 17.55 Moszkva utja Vajta Ferenc előadása.
 18.20 Régi hangosfilmek.
 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
 19.20 Innen-onnan. Hangfelvétel.
 19.50 Pirandello. Staudt Géza előadása.
 20.00 Vidám szüret. Vigjáték.
 21.40 Hírek.
 22.15 Veress Károly cigányzenekara.
 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
 23.25 Táncclemezek.
 24.00 Hírek.

Hirdessen Magyar Lapokban

Budapestről jelentik:

A magyar királyi külügyminisztérium ügyosztályainak vezetésében a következő változásokáltak be: Bár-dossy László miniszterelnök és külügyminiszter Barthaly Tibor rendkívüli követ meghatalmazott minisztert kabinetfőnöki minőségben való meg-hagyása mellett a külügyminisztérium elnöki osztályának vezetésével megbízta. Szondy Viktor miniszteri osztályfőnököt a nemzetközi magánjogi és a nemzetközi közigazgatási osztályok, Sebestyén Pál miniszteri osztályfőnököt pedig a nemzetközi közjogi

és szerződési, valamint a nemzetközi büntetőjogi rendészeti osztályok vezetésével megbízta. A politikai osztályok vezetésével Ghicz János rendkívüli követ meghatalmazott miniszter utódjaként Szentmiklósy Andor követet megbízta. A sajtó és kulturális osztályok kettéválasztása folytán a megalakult kulturális osztály vezetésével Szent-Iványi Domokos miniszteri tanácsost megbízta. A külföldön élő magyar állampolgárok gondozását ellátó osztály vezetését Bar-kóczy György főkonzul veszi át.

GAZDASÁGI ÉLET

Csak vásárlási könyvre szabad zsirt és zsirszalonnát kiszolgáltatni

Nagyvárad thj. város polgármestere 4409—1941. sz. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Az Országos Árelenőrzés Kormánybiztosának 120.000—1941. A. E. sz. rendeletében foglalt intézkedések alapján mindaddig, míg ezen kérdés jegyrendszer bevezetésével végleges megoldást nyer, — elrendelem, hogy a város területén jelen hirdetmény megjelenésétől kezdve, zsirt és zsirnakvaló szalonnát csak vásárlási könyv ellenében szabad kiszolgáltatni.

Minden mézárós és hentes köteles a Közelelmezési Hivatal által rendel-

kezésre bocsátott nyilvántartó lapba bejegyezni minden egyes vevő nevét, lakhelyét, a vásárlási könyv számát, valamint a kiszolgáltatót zsir, vagy szalonna mennyiségét és a nyilvántartó lapot — hetenként beszolgáltatni, az abban foglalt adatok ellenőrzése végett.

Fűstelés és közvetlen fogyasztás céljára a szalonnának csupán 15 százalékat szabad felhasználni

Nagyvárad, 1941. szeptember 13-án.

Dr. SOÓS ISTVAN, s. k. polgármester.

SZINHÁZ

Nagy sikerrel mutatkozott be a front-színház Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. Kedden reggel három hatalmas teherautó állt meg a Szigligeti színház előtt, ahol akkor már egy csapat vidám fiatal nő és férfi sorakozott a színészbejáró közelében. iKemelkedett közülük egy markánsarcu férfi, akiről csakhamar kiderült, hogy nem más, mint a váradiai egykori kedvenc bonvivánja, Tolnay Andor, aki olyan sok-sok szép színházi estén aratott sikert a háboru éveiben Váradon. Tolnay Andorra sokan ráisemrtek, mert semmit sem változott azóta, hogy Váradról Pestre került, ahol a Városi Színházban aratta nagy sikereit és csakhamar híre futott a városban, hogy ő lesz a színház új bonvivánja és mihamar fellép a Szigligeti színházban.

Ez a hír, ebben a formában nem felelt meg a valóságnak.

Tolnay Bandi nem mint bonviván érkezett Nagyváradra, hanem mint a Frontszínház igazgatója, társulatával, s két napon át itt játszanak most a iktűnő frontszínház, a váradai katonákat szórakoztatva. Már kedden délután előadást tartottak a váradai katonák számára s a frontszínház kitűnő művészei nagyszerű előadásukkal méltán megérdemelték a sok tapsot.

A Frontszínház tagjai között van Mihályfi Béla, aki az egykori kolozsvári Janovics-társulatnál volt ünne-

pelt drámai színész. Sok régi váradiai barát örvendezett Tolnay Andornak és Mihályfi Bélának, kiket régi váradiai színésztársaik is szeretettel vettek körül.

A Frontszínház erdélyi körutjáról érkezett Nagyváradra. A társulatnak 57 művésztárgya van. Műsorukon kis darabok, vidám kabarétréfák és magánszámok szerepelnek. A Frontszínház este végignézték az Ilyenek a férfiak előadását s lelkesen ünnepték nagyváradai színésztársaikát.

Színházi iroda közleményei:

— Ma, szerdán este a budapesti Fővárosi Operett színház legnagyobb sikerű zenés vígjáték újdonsága az Ilyenek a férfiak van a színház műsorán, hogy 3 órán keresztül megkacagtassa a nagyváradai közönséget. Parádés szereposztás. Gyönyörű kiállítás.

— Csütörtökön délután fél 4 órai kezdettel tartja a Szigligeti színház az idei évadban az első ifjúsági előadást, mely alkalommal a Hajduk hadnagya nagyoperett kerül színre. Jegyek — kizárólag a tanuló ifjúság részére — igényelhetők az iskolák és intézetek útján, valamint a színházi pénztárnál az előadás megkezdése előtt.

— Csütörtökön este Barabás Pál legnagyobb sikerű vígjáték újdonsága

a „2000 pengős férfi” kerüli színre Sarmassy Miklós rendezésében, Mocry Lucy, Bartók Juci és Ihász Kláival a női főszerepekben.

HETI MŰSOR:

Szerdán este: Ilyenek a férfiak.
 Csütörtökön este: 2000 pengős férfi.
 Pénteken este: Vigözvegy, premier bérletben, Radnóthy Eva és Dolly Ferenc felléptével.
 Szombaton délután 4 órakor olcsó helyárrakkal: Hajduk hadnagya.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknél 25 százalék engedmény

Adás-vétel

Öltözködni olcsón csak Molnár szalonruház üzletéből lehet Bemér-tér 1. udvarban). Magas arat fizetek használt ruhákért. 183

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas aron veszek, órat, akszert javítok. Gyenge Istvan ékszerész. Rakóczi ut 19.

Eladó jókarban finom fekete férfi télikabát plüsch bélléssel, rövid férfi kabát (mikádó), új női télikabát 3x4-es Argamen szőnyeg. Rulikovszky-ut 10. fszint 1. délelőtt. 435

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay órás és ékszerész, Nagyvárad, Rakóczi-ut 6.

Sürgösen eladó 12 kvadrátos (3x4-es) szép szmirna ebédlőszőnyeg nagyon jó állapotban. Alapi-u. 1, ajtó 2, délelőtt 3 óráig. 436

Briliánsért, régi ékszerért magas arat fizetek. Tarján ékszerész, Rakóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Ebédlő, komplett, antik háló, kánpé, 2 ajtós szekrény és más jókarban levő bútorok eladók. Lőrántffy Zsuzsanna (Nyárfa) utca 7. szám alatt. Ugyancsak egy gumikerekű hintó is eladó. 439

Mindennemű arany ékszer és ezüst tárgyak vásárlása és eladása. Mézárós-u. 4. szám, udvarban. — Schwartz ékszerész.

Különlétele

Keresek a Rakóczi-uton egy olyan üzletet, amelynek felét atadnak női konfekciónak. Jellege: Keresztény. 437

Két iskolás kisleányt vagy fiut teljes ellátásra fölvesz tanítocsalád. Cím a kiadóban. 433

Állást kezes

28 éves keresztény nő, elmenne vidékre is mindenesnek magános urhoz vagy urnőhöz. Cím: Dankó Pista-u. 17. szám. 438

Állást nyec

Fiatall fűszerkereskedő segédet elsejére keresek. Sajátkezű írásbeli feltételeket „Becsületes” jellegre a kiadóba kérek. 430

Rikkancsokat fix fizetéssel felveszünk. Jelentkezni a Néplap expedíciós osztályon

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R.-T.

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád

felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc

a Szent László-nyomda R.T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilányi Dezső-utca 3. szám.